

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	— — — — —	6 korona — fillér
Félévre	— — — — —	3 — — — — —
Negyedévre	— — — — —	1 — — — — — 50 „
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	— — — — —	4 korona.
E. yes szám ára	— — — — —	20 fillér.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Hirdetések jutányos árban vésletnek fel.

Nyitór sor 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Husvét ünnepe.

Már csak pár nap választ el a kereszténységnek attól a magasztos ünnepétől, melyen az egész föld kekségén felhangzik a boldog alleluja, betér a családok szentélyébe az ünnepi hangulat, az az édes nyugalom, melyet a sirjából diesőségesen feltámadt Üdvözítő ajkai hirdettek: Én vagyok, béke veletek.

Nem a világ békéjét hozta ő, nem azt a békét, mely földi élvezetekben, kincsekben, gazdaságban keresi vágyainak kielégítését, hanem azt a békét hozta meg, mely Isten szeretetében, a vallásos élet vigaszaiban, a lelkiismeret nyugalomában nyilvánul. Feláldozta magát az emberiségért, keresztalált szenvedett, hogy vérenek árán megváltsa a bűnös embert, s részesévé tegye az örök-kétartó boldogságnak.

Természetesen, hogy azokat az ígéket megértsük, hogy önfeláldozásának rendkívüli mértékét képesek legyünk felfogni, ahhoz művelt és pedig vallásosan művelt lélek szükséges. Nem az a műveltség kell ide, amelyet a profán irodalom, a tudományok vagy a művészek nyújtanak, nem az a műveltség, mely szalonképessé teszi a mai kor gyermekét, hanem a lélek nemességének az a nymbusza, mely a kebel áhitatának buzgó imáiban mintegy megjegezül. Ezzel a műveltséggel gyakran jobban fel van vértézve

a kunyhónak legutolsó lakója, mint aki a nagyvilágban jogot formál a művelt nevezetre. És ez a műveltség a valódi kinese az embernek, mert ideiglenes és örökkétartó boldogságot teremt, míg a sallangok csak ideig-óráig tartanak, és a világ sokszor, de nagyon sokszor a másik órában már megvonja kegyeit azoktól, akikre telé marokkal szórta.

A legbaldább, a leghiubb törekvés olyan kincsek, olyan örömök, olyan érdemek után futkosni, melyek odafent se nem kincsek, se nem érdemek, melyek pillanatok árán nemesak koczkára teszik, de egyenesen veszélyeztetik a lélek állandó boldogságát.

A husvét ünnepe legékesebben szóló ige minden embernek: Ne féljete, én vagyok, béke veletek. Ezekben a szavakban olyan varázshatalom rejlik, mely már e földön képes menyországot teremteni. Az a bizalom és remény, melyet az istenségbe vetett erős hit támaszt a szivekben, eloszlatja a földi keserőségek, csalódások, üldöztetés minden fellegét, sőt hálát ad a gondviselésnek, hogy a világ igazságtalan bántalmi árán megedzódheteti a lélek, nemesbült a szív.

Aki Istenben veti reményét, nem csalódik meg. Törjék, zuzzák az élet viszontagságai, azokban a pillanatokban, mikor a világ romboló áradatával szemben szüksége van rá, mindig mellette az isteni egyelem.

Tapasztalhatta ezt minden szegény, minden nyomorult, minden üldözött. Az az erős kéz, mely védelmére megmozdult, nem hagyta elesni, midőn már azt hitte, hogy veszve van.

Az a mérleg, amelylyel a világ mér, a legerősebb próbaköve az egyén lelki értékének. Épen ennek az árán szerzi meg az ember azokat az érdemeket, amelyek csakugyan érdemek odafent. Ne bántson azért bennünket se a szegénység, se a nyomoruság, se a zaklatások, se a méltatlan és igazságtalan elbánás, melyeknek napról-napra lehetünk részesei, gondoljuk meg, hogyha az a szenny, mely biborpamlagok alatt tenyész, mind napfényre kerülne, talán kiforgathatná sarkaiból a világot. Ne bolygassuk. Legyenek benne boldogok, mi pedig keressük a boldogságunkat abban az erősségben, melyet a vallásos ihlet önt a szivekbe.

Jézus feltámadott! . . . Legyőzte a halált! . . Fel kell támadnia az Istenbe vetett erős hit fényesillagának is, mert ő a benne bizókat nem szokta elhagyni.

A nagyhétnek még hátralevő napjai minden keresztényt intenek, hogy boruljon Jézus keresztjéhez, öntse ki előtte szive érzelmeit, adjon hálát gondviselő kezeinek áldásaiért, mossa le őszinte töredelemben azt a salakot, melyet botlásai vagy tévedései állítottak ék gyanánt lelkiismeretébe, akkor aztán

TÁRCZA.

Simon Péter.

Titokzatos az éj körül, felleggel elborult, sötét,
Miként Judáspnak lelke ma, midőn eladja Mesterét.
Künn néma csend . . . benn zajtalan . . . Jézus beszélt
[övéhez,
Végbücsuját rebegve el . . . Utolsó estebédje ez.
„Én elmegyek s ti most velem ez egyszer nem jöhö-
[tok el . . . !”
„Uram akár halálba is követlek én, ha menni kell!”
Az Ur felel — komor a hang —: „Péter, vigyázz ez
[éjen át!
Te még ma ongom megtagadsz, míg hallod a kakas
[szavát!”
S a csöndes éj homályiban a getszemáni kertbe fel
Sietve megy a kis csoport, hol Jézus válik tőlük el . . .
Imádkozik . . . Jeruzsálem ezernyi népe álmódó . . .
Csak a tanács készül s vele Judás közelg az áruló.
Oda suhanva meglepik . . . „Barátaim! mi ezélotok?”
A szörnű csók elesattana . . . „Engem kerestek? . . .
[Én vagyok . . . !”
S elhuzozolák, mint vérebe . . . Péter s János követi Őt
A főpap udvarába is, hol áll az Ur törvény elött.

Letűnt az éj esillára mind . . . Kiváncsin gyűlni kezd
[a nép.

A csacska szolgálhad tüzet gerjeszt s didergve fűtözék.

„Halál reá!” — zug most a zaj —; „Feszítsd fel őt!” —
[kiált amott . . .

„Talán te is tisztelted őt?” s egyik Péterre mutatott.

„Nem ismerem, kiről beszélsz!” . . . „Keresztre el!” —
[zajong a szó —

„Istennek mondta ez magát!” — „erősíti tanuskodó!”

S egy szolgál Péterre tekint: „Te is ez éjt vele valót
A kertben láttalak vele, ki ott halálra szánva áll!”

„Barátom, eszeleint beszélsz! Soha se láttam Őt; hiszen
Én jövevény vagyok e helyt, erősen tévedsz úgy hiszem!”

A nép dühöng, mint tengorár, ha dörgve zuzz! a szir-
[toket . . .

„Feszítsd fel Őt!” — riad a hang haragra hívón az oget.

Im, egy eseléd Péterre néz: „Ah, hangod árulól leve,
Tagadnod hasztalan, hiszen galileai vagy vele!”

„Ugy éljek én! — esküöm ha kell — hazudsz te álnok
[szolgafaj!

Elöttem ismeretlen az, kit ott halálra kér a zaj!”

És most . . . mikéntha szél sivit, halálmadár hangja
[gyanánt,

A kakas reggeli szava harsan a hangos légen át . . .

Az Ur Péterre rátekin — s szemében annyi fájdalom! —

S az — mintha villám sújtja rá — fölszémél e pillantaton.

„Mit tettem én! Ah Jézusom!?” Előre megmondád
[nekem!”

És felriad és elrohan fejéhez kapva hirtelen.

Magános zúg bús rejtékén tettét bánattal enyhíti,

Szive fájdalma óriás, patakként hullnak könnyei . . .

Ujtaki.

Petőfi Sándor.

Fejéregyháza fölött a domboldalon egy emlékoszlop jelöli szoknak a névtelen hősöknek nyugvóhelyét, kik 1849. július 30-án kozákok kezétől hullottak el. Bem kicsiny, lármás seregének hulottai ezek a most már nagyon csendes magyar honvédek. Közöttük nyugszik Petőfi Sándor . . . De vajjon nyugszik-e itten ez a mi örökké bolygó hajnalesillagunk?! Nem is ilyen kis esillag volt ő, — hanem üstökös, akít megbámul a világ, üstökösésillag volt a talpra állott magyar nemzet szabadságának derengő hajnalán. — Letűnt és most bizonyára nyugszik, — mert ifju teste, mely annyi viharban küzdött, rászolgált a pihenésre; lelke, mely a

bucsut vehet bátran azoktól a kegyektől, melyeket a világ szokott osztogatni az ő kedvenceinek, s hát adhat az Istennek, hogy nincs azoknak a sorozatában, akiket a földi jólét ideig-óráig tartó áldásával árasztott el, de ezeknek a révén elvesztették a lélek örökké tartó nyugalmát és boldogságát.

Amit amazok elvesztenek, annak megnyerését kívánjuk őszinte szívből minden vallásosan érző és gondolkozó nemes léleknek. *Boldog ünnepet.*

A békeség politikája.

Véget ért a parlamenti obstrukció, mely másfél év óta ólomsúlylyal nehezülte a gazdasági, mint kulturális és társadalmi életünkre. Megakasztotta minden organumát az állami működésnek. Nagy, nemes, ideális célok voltak azok, melyek a küzdőfél erejét megacélozták és lelkesedésre serkentették, olyan ideális célok, melyekkel együtt érez és együtt dobog minden magyar szív. Ám eredmény a hosszú tusa után kevés, ugyaszólván semmi. Sőt a végkifejldés után talán azt mondhatjuk, hogy sokkal több káros következménye volt, mint amennyi haszonnal — morális szempontból — az ország közönységére járult. Mert egyes-egyedül csakis morális szempontból lehet szó, melyért körülbelül milliókkal adóztunk. De a nemzet nagy érdekeit milliók szerint nem szabad mérni. Azok a serpenyők mindig lenyomják a másikat. Az állami önállóság követelménye a legelső princípium. Ezért bocsátottak vért ereikből ősapáink a pusztaszeri gyűlésen, ezért ontották véréket a harcmezőn ama dicső őseink, akiknek nevét koszoruba foglalta a történelem.

Véres kardot hurezoltak egykor körül az országban, mely azt jelentette, hogy a haza veszélyben van. Vagyunkat, mindennünket, életünket követelte az a csupasz kard. És adtuk érte szívesen. Nem spekuláltunk a milliókkal, mert attól a kardtól milliók boldogsága függ. Kezünkbe vettük és vértől ázott pengéjét vérrel festettük, ne-

hogy a következő nemzedék sirva fakadjon a poltron elődök erkölcsi és a történelem éber Klijója szemlélésűve forduljon el egy nemzetnek önkézzével megásott sirjától.

A harcot tehát, amely lezajlott, kicsinyleni nem szabad, habár nagyon, de nagyon mostoha eredménnyel végződött. Igen, mert a kitűzött célokat nem érthette el. Itt azonban álljunk meg egy pillanatra.

Magyarok vagyunk mindnyájan és a magyar haza javát mindenki bizonyára szíven viseli. Ne kezeljük tehát ebben a pillanatban pártpolitikai szempontból a kérdést, mely mindig fel szokta korbácsolni a szenvedélyeket, hanem nézzük a jó hazafi tiszta szemüvegén.

Az obstrukció folytatását ma már az országnak semmi érdeke nem követelte, hiszen oly csekélyre olvadt le a küzdők száma, hogy komoly eredményről már szó sem lehetett. Ellenben az újmagyar kormány fennhangoztatta, hogy a nemzet érzelmeibe oltott aspirációk nem alusznak el és azoknak megvalósítása érdekében sorompóba lép. Észszerű és logikus követelménye tehát az idők mostohaságának, hogy elnémuljon a harszó zaj, és lássuk, mit fog cselekedni az a magyar kormány, mely az ultima ráció végső pillanataiban született meg és működéséhez erős nemzeti irányu tónusban veri a dobot.

Mindenesetre azt hisszük, hogy ez az erős parlamenti ellenállás hathatósan hozzájárult ahhoz, hogy Magyarország ne csak a határszélreig kitolta osztrák terület legyen, hanem önállósággal úgy a papiroson mint tényleg elfoglalja az őt méltán megillető helyet.

Másrészt dukált tért nyitni annak a működésnek, melyet az új kormány „nemzeti szempontból” programjába írt, had' lássa az ország, tud-e hát az érdekében valamit cselekedni?

Az ellenzék minden megakasztás nélkül, gyors tempóban tárgyalja le az ügyeket. Okosan teszi. A magyar kormányban a nemzeti irányzat felgerjedését elfojtani nem szabad. Had' cselekedhessék, ha képessége van.

Ezzel szemben örvendetesnek mutatkozik az a felvetett eszme, mely kívánatos,

hogy az összes ellenzéki pártokat egy zászló alá vonja. Nagy célokat szétforgácsolt erővel elérni nem lehet. Arra a tehetségüknek együttműködése és a teljes fegyverbarátság szükséges. Ne legyenek féltékenyek és ne állítsanak jelöltekét a képviseléválasztásoknál egymással szemben, hanem a nemzeti érdekekért lépjenek sorompóba közös erővel.

Az Apponyisták, a néppárt, mindakét függetlenségi párt között megindultak a tárgyalások ebben az irányban. Óhajtanó, hogy váljanak a haza javára. De egyúttal óhajtanó az, hogy ama törekvés, mely a kormányok működését van hivatva megbírálni és megkorrigálni, ne kicsinyes egyéni érdekeknek és hiúságoknak legyen moztatója, hanem célozza a nemzet összes tevékenységeinek fejlesztését abban az irányban, mely a liberális aera által tönkretett ország lakosságának boldogulását helyezi kilátásba.

A kereszt ügyében. Az egyetemi keresztény ifjuság keresztmozgalma új életjelt adott magáról, nemesen és szépen. Márczius 18-án tisztelgett egy küldöttség a rektor magnificusnál, a kinek emlékiratot adtak át. Az emlékirat kívánságai ezek: 1. A keresztnek az egyetemen az őt megillető helyekre való kitűzése. 2. Az egyetem régi Szűz Máriás lobogójának, melynek a tetején kereszt van s a melyet az utóbbi időben szintén ismeretlen okok miatt nem használtak, használata, illetve megújult használatának elrendelése. 3. A böseleti karon a keresztény böseleti tanszéknek és a szintén elfeledett egyetemi hitszónoki állásnak visszaállítása a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszternél javaslatba hozassék s addig is, míg e tanszék újra szerveztetik, a hittudományi kar erre hivatott tagja megbizassék, hogy a tanszék teendőit ideiglenesen ellássa, hogy az Isten dicsőségére alapított egyetemünkön a jogikar egyik böseleti és több természet- és orvostudományi tanszék-ről támadott pozitív kereszténység mielőbb hivatott védőt nyerjen. 4. Az orvoskaron gyarapodó vasárnap délelőtti előadások másnapra való áthelyezésével a vasárnapi munkaszünet általánosítottassék. A küldöttség vezetője Alleram Gyula bölesészethallgató volt,

szenvedések viharában megedződött, elszállt ugyan, de porhüvelyéről ráragadt a megszakás és itt lebeg felettünk a Kárpátoktól az Al-Dunáig szünet-szüntelen.

Sok mindenről szólnak a versek az ő lantján. Lelkének hurja a külvilág minden legkisebb mozzanatára megrezdül, — de a szabadság utáni sóvárgásnak és a szerelem keservének hurjai mindig feszesebben állanak, — bármerre fordul, lépten-nyomon azt hirdeti, hogy:

„Szabadság, szerelem,
E kettő kell nekem.”

E két érzés a maga őszinteségében és közvetlenségében át meg át járja egymást költészetében. Egyik a másiktól folyik, — mert mit is ér a szerelem a szolgaságban, a szabadság megnyitja a szívet a szerelem számára. — Mig egész valóját a szent szabadságért áldozza föl, mindegyre nyugtalanítja az a gondolat, vajjon talál-e majd egyetlen halandót is, ki lelkének, legalább egy kis darabját ajándékozza neki. — Talált Juliskájában, de milyen küzdelem árán?

El tudná-e mondani csak ezredrészt oly hiven az öreg erdődi vár ezt a küzdelmet, mint a hogyan az ő költeményeiből olvashatjuk? Csak kevéssel több van ott most mint

romhalmaz, hol Petőfi egykor „áldogált a tó partján a szomorú fűz mellett.” Az a tó most is megvan, valami szomorú fűz is búsong partján, de nem az a régi, melyen talán azt a boldog kis madárkát látta a költő. — Boldog madárka, a pároddal ugrándozol egyik ágról a másikra, boldog kis madár, te a „szabad világnak szabad dalnoka” vagy. Csak mi, a magyar nemzet, volnánk már egyszer szabad hazánknak szabad fia!

De „a magyar élni nem tud, halni nem mer.”! „Tudnám csak mindazt, amit érezek, úgy amint érzem kimondani, úgy fellázadnának milliók velem.” — Amit érezett milliók szívében volt elrejtve mélyen, s a mint kimondotta, milliók értették meg. — Eljött az az idő, mikor tudott meghalni a magyar. Sokaknak halála millióknak szerezte meg a jogot az életre. Talán nem is jól fejeztem ki magam, mintha nem volt volna joga a nemzetnek arra, hogy éljen? Volt; őseink szereztek meg azt szívük vérével, de fölötte, mint sűrű ősz köd a letarolt táj felett, — bizonyos kétszínű önkény ült; — s az ura lomra termett magyar nemzet lelke csak virrasztott búsan, álmosan.

Nagyon viharos idők tomboltak el fe-

lettünk. Mig Európa nyugati, művelt világa hulahatott az eszmék terén, az ész fegyverével küzdött, — mi belefáradtunk a kardforgatásba. A XVIII. század magyarja pihen falusi magányában, elmereng az ősök dicsőségén, meg a pipafüstön. — A múlt század magyar nemese is csak enni, inni tud jól, „rozsda marja a kardot” — teste, lelke egyaránt trespéd. Villám kell az ilyen lelkeknek, mely sujtásával lángalobbantsa, lángostor, melylyel e világot fel kell korbácsolni, hadd háborogjon, mint Neptunus szemöldökének egyetlen rándulására a végtelen, a haragvó tenger.

És ime a magasból isteni szikra hull a magyar földre. A porszemek megihletődve kialakulnak, születnek halhatatlan férfiak: a nagy Széchenyi István, Kossuth apánk, Petőfi, a jövőbe látó, olvadó, türelmetlen lélek.

Hányszor megjárja a délibábos, aranykalásos rónát, a Kárpátok bérezeit, a vadon erdőket. Jár a „sűrű fűvön csillogó éji harmatozásban.” A vadonban bűg a vadgalamb, feje fölöt vándor daruk tovaszállnak, szívében szerelmének nagy keserűségét hordja. — „Szilaj nótákat fütörész a szél,” majd üvölt

a ki tapintatos, igen szép beszéd kíséretében adta át a rektornak a keresztény ifjuság kívánságainak emlékiratát. Igen sikerült volt és megnyerő az a nyilatkozat, hogy az ifjuság nem akarja helyeselni a „külső formákat, a módozatokat, melyek közben a keresztinek új kifüggesztése (három év előtti) történt; de az eszme, az idea nemes, magasztos s elismerésre méltó.” Azért annak megvalósítását kérni az ifjuság soha sem fog megszűnni. Helyes, a nagybőjti lakomát is át lehet helyezni szeptemberre, az első kérelem, illetve a keresztfeltalálás napjára. Az e. i. rektor magnificus szép ígérettel bocsátotta el az ifjuság küldöttségét.

H I R E K.

Mélyentisztelt előfizetőinknek, szives olvasóinknak és munkatársainknak boldog ünnepeket kívánunk.

Lapunk jövő száma a közbeeső husvétii ünnepek miatt egy nappal később, csütörtökön fog megjelenni.

Apostoli királyunk válasza. Ismeretes olvasóink előtt, hogy a püspök ur Ó nagyméltósága az egyházmegye jubileuma alkalmából dicsőségesen uralkodó apostoli királyunkhoz hódoló feliratot intézett az egyházmegye nevében. A felíratra Ó felségétől a kabinetiroda utján a következő válasz érkezett:

Nagyméltóságú és főtisztelendő Meszlényi Gyula urnak, belső titkos tanácsos, róm. kath. megyés püspök,

Szatmár-Németi.

Van szerencsém Nagyméltóságodat értesíteni, hogy Ó csász. és apost. kir. Felső Nagyméltóságodnak és a kormányzása alatt álló szatmári egyházmegyének ezen egyházmegye alapításának százéves emlékünnepe alkalmából kifejezett hódolatát és hű ragaszkodása biztosítását köszönetének nyilvánítása mellett legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.

Bécsben, 1904. évi márczius hó 22. én.

Uj csillagkeresztes hölgy. A munkácsi gazdag uradalmak tulajdonosának, gróf Schönborn Bucseim Károlynak nejét, szül.

Dentice di Frasso Terézia hercegnőt magas kitüntetés érte. Mária Jozefa főhercegnő a csillagkereszt rendet adományozta neki.

A Lipótrend középkeresztése. Ó felsége a király gróf Schönborn Károlyt, a munkácsi uradalmak tulajdonosát a Lipórend középkeresztjével tüntette ki.

Uj beosztás a belügyminisztériumban. Simontsits Béla miniszteri osztálytanácsos hosszabb időre szabadságoltatván, a vár megyei ügyosztály vezetésével ideiglenesen *Kaffka* László miniszteri tanácsos, a városi ügyosztály vezetésével *Némethy* Károly miniszteri tanácsos lett megbízva.

Kinevezés. Kovács Gusztáv máramaroszigeti pénzügyigazgató, kir. tanácsos saját kérelmére Budapestre helyeztetett át s a székes fővárosban működő adófelügyelőségénél mint első adófelügyelő helyettes osztott be szolgálattételre.

Jubileumi kitüntetések. A jubiláris ünnepek alkalmából a püspök ur Ó nagyméltósága egyházmegyének több papját tüntette ki elismerésének nyilvánításával. *Komka* Gyula felső schönborni, *Molnár* István tőke-terebesi, *Schubert* Géza akna-szlatinai, *Fejér* Kálmán vitkai, *Tahy* Ábrahám debóruszakai lelkészeket, *Bodnár* Gáspár szatmári kir. kath. tanítóképzőintézeti tanárt, *Ratkovszki* Soma dr., munkácsi főgimnáziumi hittanárt és dr. *Wolkenberg* Alajos theologiai tanárt szentszéki tanácsosoknak nevezte ki. Mindannyian érdemes tagjai az egyházmegyének, kik részint a lelképásztorkodás, részint a tanítás és nevelés, részint az irodalom terén fejtettek ki tevékeny és elismerésre méltó munkásságot.

Hymen. Körmendi Imre, a báró Vay vajai uradalmának gazdatisztje, a napokban esküdt örök hűséget *Kendelényi* Ferencz, a báró Perényi Péter nagydobosi uradalmában intőz-gazdatiszt leányának, Erzsike kisasszonynak. Az egyház áldását *Schmeltz* Lajos pusztadobosi róm. kath. lelkész adta az új párra. — *Némethy* Sándor helybeli állami iskolai tanító szombaton esküdt örök hűséget Budapesten *Szendi* Ida állami iskolai tanítónőnek. — *Papp* János állami iskolai tanító husvét másodnapján esküszik örök hűséget *Madzsar* Gusztáv nyug. főgimn. tanár, takarékpénztári pénztáros leányának,

Madzsar Bella állami iskolai tanítónőnek. — *Szabó* Bertalan batizi ref. lelkész a napokban esküdt örök hűséget Nagy-Váradon *Homolya* Ilona kisasszonynak. — *Balthazár* Zoltán dr., pénzügyi fogalmazó gyakornok, tartalékos hadnagy, jegye: váltott Máramaros-Szigeten *Veréczy* Gyula kir. törvényszéki bíró leányával, Anna kisasszonynyal. — *Kiss* István nagyecsedii állami iskolai tanító jegyet váltott özv. *Biró* Kárclyné leányával, *Biró* Gizella állami iskolai tanítónővel. — *Fleischmann* Oszkár, a szegedi 3-ik honvéd huszározred ny. főhadnagya eljegyezte *Szücs* Gyula városi ny. rendőralkapitány, képviselőházi terembiztos leányát, Rózsikát. A menyasszony atyja a 70-es években nagy szerepet játszott mint a budapesti egyetemi ifjuság vezére, kit mindenütt „Szücs Pátri” név alatt ismertek. Ő volt elnöke az Abdul Kerim számára Konstantinápolyba diszkardot vivő küldöttségnek s ez alkalmából a szultántól a Medzsidje rend harmadik osztályát kapta elismerésül. — *Likker* Ödön borgóprundi áll. el. iskolai tanító jegyet váltott *Hetey* Vilma kisasszonynyal, *Hetey* Ábrahám nagykárolyi főjegyző leányával. — *Steinkogler* János belügyminiszteri segédtitkár jegyet váltott *Lengyel* József földbirtokos leányával, Mariska kisasszonynyal Szinerváralján. — *Trost* István eljegyezte özv. *Kurovsky* Jenőné urnó leányát, Erzsikét Nagy Bányáról.

Tisztelgések. Vasárnap délelőtt a róm. kath. egyházközség népes küldöttsége tisztelgett *Antal* Dániel vezetése alatt *Hehelein* Károly prépost-kanonoknál, a plébánia jelenlegi adminisztrátoránál, hogy őt pápai praelátussá történt kinevezetése alkalmából a hívek nevében üdvözölje. A praelátusra igen kellemesen hatott a kinek szeretetének nyilvánítása, amint *Antal* Dániel beszédjére mondott válaszában kifejezésre is juttatott. — Tegnap délután a tanítóegyesület küldöttsége tisztelgett *Bodnár* Gáspár képezdei tanár és egyesületi elnöknel s üdvözölte őt szentszéki tanácsossá történt kinevezetése alkalmából. Az egyesület szeretett elnöke szinte meg volt lepődve e nem várt megtiszteltetésre s barátságának kitüntető jeleivel halmozta el a küldöttség tagjait.

Uj pápai kamarás. Az egyházmegye

a vad zivatar és ebben a zord időben egyedül áll a nagy pusztaságban, akárcsak nemzete, a magyar.

„A rab, ki börtönében oly sok ideig hiába sóhajtozik a szabadulásért, maga Petőfi. — Neki börtön ez a szolgáló világ, „csak a jó Isten tudja hányadikszor” zengett lantjáról a szabadság dala. — Megnyílik a rab börtönének ajtaja, kezéről a vas földre csörög. — szíven találja a szabadság, — „összerogy örökre.” — Nem saját végét látta e a költő?” — Amint előre érezte a forradalmat, korai halálát is előre látta.

„Hiába biztattok,
Hiába beszéltek,
Tudom azt az egyet,
Hogy nem soká élek.”

Elnémul a költők lantja a fegyverek csörgésében és az ágyudórejben, csak Petőfi tüzes lantjának csengése hallatszik mind-egyre. Korhol, izgat, lelkesít, de ez neki, a tett emberének nem elég. Beáll honvédek az erdélyi seregbe. Az a csodás erő vezeti őt Bemhez, mely a lelket a lélekhez forrasztja. — Jobban szereti Bem apót, mint édes apját. — Az elnyomott lengyel nemzet nagy fia, Osztrolenka hőse, a mi szabadságunkért küzd, — és vonul diadalról diadalra.

Bem hajdani legkedvesebb ellenségével az oroszokkal áll szemközt. Nagyon leolvadt serege a saját vitézségében, Bem pedig eddigi szerencséjében bizik. — Egy egész napon át tartja magát a kozák tulerővel szemben, de a várt segítség, Kemény Farkas serege, nem érkezik meg. A leáldozó nap még egy pillantást vet a Küküllő tükörébe meg a kis magyar csapatra, mikorra eltűnik a gyalui havasok mögött, az orosz lovasság körülfárja Bem seregét. Fut, ki merre tud. Petőfi nem menekülhetett, hiszen ő kereste ezt a halált. Lángelke ellobbant, — teste „közös sirnak” adva nyugszik a magyar földben, — a melyből vétetett.

Elkésett levelek. *)

New-York, 1899. október hava.

Kedves barátom! Négy napi utazás után végre ide érkezünk fáradtan és porosan és azonnal elhajtattunk a Waldorf Astoriába. Megvártam a hotel nagy csarnokában, a míg a bátyám szobáink felől tudakozódott

*) Mutatvány fenti czim alatt most sajtó alatt levő kötetből.

az igazgatóknál, a kik úgy voltak rácsaik mögött elzárva, mint a koronagyémántok, vagy a gonosztevők. A míg ottan vártam, lassankint kavardás képződött körülöttem, a melyet annál kevésbé érthettem, mert sem elég szépnek, sem elég ijesztőnek nem tarthattam magam ahhoz, hogy embertársaim között ilyen nagy érdeklődést keltsek. De a talány csakhamar megoldódott. Az általános feltűnésnek nem én, hanem a mi kínai szolgálók, Ta-kvan-li volt a középpontja. A mint ott közönyös egykedvűséggel állott, mindkét kezében egy-egy utáskával és jóságos kerek arczán a teljes közöny kifejezésével, a mint apró, mandula szemét úgy összehuzta, mintha érdemes se lenne ezt az egészen új világot itten megtekinteni, urak és hölgyek állották körül, ide hívtak másokat is, hogy azok is megbámulják őt és mindenféle megjegyzést megkoczkáztattak rája. A keleti ember, a ki előtt pedig mindennek ujnak és teljesen idegennek kellett lennie, a maga született és szerzett nyugalomával megint tultett a nyugatin. Sem csodálkozást, sem kíváncsiságot nem mutatott és csak annyit szólt:

— Ha már eléggé megbámultak, bizonynyal abbahagyják.

jubileuma alkalmából Ő szentsége X. Pius pápa Hámon Róbert szentszéki jegyzőt és püspöki szertárost pápai kamarásnak nevezte ki. A fiatal törekvő pap a szép kitüntetésre buzgó munkásságával méltán rászolgált.

Kinevezések. Ő felsége a király Főris Gábor szelistyei kir. járásbíróvá vármegyénk fiát, a dévai kir. törvényszékhez törvényszéki bírónak, az igazságügyminiszter Ilykovicz Endre nagybecskereki kir. törvényszéki aljegyzőt a técsői kir. járásbíróvához jegyzőnek, vármegyénk főispánja, Kristóffy József Bol Zsigmondot a nagybányai járási főszolgabíró mellé járási irnoknak nevezte ki.

Előléptetések. Az első magyar általános biztosító társaság igazgatósága a legutóbbi közgyűlés alkalmából a helybeli főügynökségnél Radó Bertalan titkárt, Werner Oszkár cégjegyzőt, R. Nagy Endre tisztviselőt, László Zoltán és Söke Béla könyvvezetőket magasabb fizetési és rangosztályba léptette elő, Lossonczy Istvánt és Fuchs Gyulát pedig hivatalnokká nevezte ki.

Helyettesítés. Lénárd István dr. városi közgyám katonai szolgálat teljesítése végett f. évi április hó 1-én négy heti időtartamig távol lesz hivatalától. Ezen időre a városi tanács a közgyám ügyek ellátásával, helyettesképpen — Radó Sándor közigazgatási tanácsost bízta meg.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Kovács Sándor nagybányai járási szolgabíró a nagybányavidéki anyakönyvi kerületbe, Ferenczy Zoltán avasujvárosi körjegyzőt az avasujvárosi, Nagy Béla porcsalmi körjegyzőt a porcsalmi anyakönyvi kerületbe, — ez utóbbit Erdei István anyakönyvvezető egyidejűleg való felmentése mellett — anyakönyvvezetőnek nevezte ki.

Lesz gyorsvonat. Megemlékeztünk már egy alkalommal arról, hogy a kereskedelmi miniszter, főleg városunk kérése és aktiója folytán a régi gyorsvonatot visszaállítani szándékozik. A terv csakugyan megvalósul és május 1-étől kezdődőleg a gyorsvonat járni fog.

A főpásztor a szegényekért. A püspök ur Ő nagyméltósága jó szíve sugallatát követve most sem feledkezett meg a szegények ünnepéről, s igyekszik az emberiség e

nyomerejtjainak megszerezni az örömet a feltámadás magasztos napjára. E célból kiosztás végett 500 (ötszáz) koronát adományozott a városi szegényeknek.

Jubileumi adományok. Kádár Ambros dr., pápai praelátus, prépost-kanonok ismét szép tanulását adta nemes áldozatkészségének. A jubileumi év alkalmából szép adományokat tett, melyek őrizni fogják nevét az egyházmegye történetében. Az Erdődön felállítandó kálvária stációkra 5000 (ötezer) koronát, a Percsenyén építendő templomra 500 (ötszáz) koronát, a márokpapi templomnak orgonára 1200 (ezerkétszáz) koronát adományozott.

Nagyheti szertartások. Nagyszördán d. u. 4 órakor Jeremiás próféta siralmi. Nagyesütörtökön reggel 9 órakor ünnepélyes nagymise, a mely alatt a papság, megáldozik, e napon a harangok elnémulnak; délután 4 órakor Jeremiás próféta siralmi. Nagypénteken reggel 9 órakor csonka mise, utána sirbatétel és predikáció. Délután 4 órakor Jeremiás siralmi, szép idő esetén a szt. sirok látogatása, utána szentség betétel. Nagyszombaton reggel 7 órakor tűz, husvéti gyertya s keresztkezi viz szentelés, 9 órakor ünnepélyes nagymise, mely alatt a harangok megszólalnak; délután 6 órakor ünnepélyes föltámadás, kedvező időben körmenettel. Husvét vasárnapján 1/8 órakor pászkaszentelés a nagytemplom színterében és a zárda templom előtti téren. 1/2 és 9 órakor ünnepélyes nagy mise és predikáció. Husvét másodnapján hasonlóképpen.

Szentgyakorlatok. A nagyhét 3 első napján a székeskáptalan és a központi papság szentgyakorlatokat tartott a káptalani sekrestyében. Az elmékedéseket P. Madoniczky Ferencz Jézustársasági atya végezte. A növendékpapoknál dr. Binder András tb. kanonok, intézeti lelkiigazgató. A tanuló ifjuság szintén megtartotta a szokásos lelki-gyakorlatokat.

A Kölcsény-kör a művelt közönséghez. A kör vezetősége egyrészt örömmel látja azt a kiváló érdeklődést, amelylyel a közönség a matinéket látogatja, másrészt sajnálattal tapasztalja, hogy tagjainak (tehát a közönség fizető részének) vagy ki kell

szorulniok a teremből — mint az most vasárnap is történt — vagy állniok kell míg a terem, illetőleg az ülőhelyeket nagyrészen a nem tagok (a nem fizetők) foglalják el. Hogy azért a kör a maga rendes tagjainak érdekeit valahogyan megvédelmezze, a matinék ingyenes látogatását ezentul csakis a tagoknak engedi meg, míg a nem tagoktól, mindannyiszor 50 fillér belépő díjat fog szedni. Többektől lehet olyan megjegyzéseket hallani, hogy beiratkoznának tagokul, de nem tudják, kihez kell fordulniok, hol kell beiratkozniok stb. a kör tehát, hogy a körbe lépni szándékozóknak a beiratkozást megkönnyítse, Reizer, Lővy és Szlávik urak üzletében aláírási ivatek tett le. Tagsági díj egy évre 2 korona.

Telekkönyvvezetői kinevezés. Az igazságügyminiszter Kora György halmi kir. járásbírói irnokot a színérváraljai kir. járásbíróhoz segédtelekkönyvvezetőnek nevezte ki.

A jó források. A fővárosi lapok nagy része bizonyos éledelettel közölte, hogy az új pápa három szentet degradált, illetőleg törölt a szentek névsorából. Hogy milyen jó forrásból merítettek ezek az ujságok, tisztában lehetünk abból, a mit közölni módunkban van. Püspökünk ő kegyelmessége azonnal kérdést intézett Rómába, tehát a legilletékebb helyre, ahol a szentek degradálásáról egyáltalában semmit sem tudnak. Lehet azonban, hogy a félreértés onnan származott, mely szerint X. Pius pápa tudós férfival igazította a pápák névsorát. E névsorból tényleg két nevet töröltek. De nem szentet, hanem pápát, amint azt a történelmi igazság érdekében királyi nevekkel is megtették.

Színészeink távozása. Bezárultak Thália templomának kapui, véget ért városunkban a színházi szezon s december 1. ig csakis műkedvelői előadásokban lehet része a közönségnek. Tegnapelőtt volt az utolsó előadás a kardalos személyzet jubileumjétkául. Másnap aztán ki is vonultak művészeink a város falai közül. Az idén a pártolás oly rendkívüli volt, hogy csaknem pártatlan Szatmár városában. Csaknem minden este zsufolásig volt megtelve a színház. Az előadásokat illetőleg és némely fogyatkoz-

Ta feltűnést keltező jelenlétének közvetlen következménye az lett, hogy rögtön a legkülönbözőbb ujságok riporterai jelentették be magukat nálunk. Mindannyian roppant kíváncsiak voltak Kinára, de különösen az öreg császárnóra, a ki körül az államesiny után valóságos legendakör keletkezett.

„Hogy hiszünk-e Kina további fenállásában? Hogy felosztják-e Kinát?”

Li-Hung Csang tényleg orosz zsoldban van-e? Hogy a császárné melyik nagyhatalom felé hajlik?”

Iparkodtunk minden ilyen fogas kérdés alól kivonni magunkat, amennyiben folyton ismételtgettük, hogy hiszen nem diplomaták, hanem csak egyszerű magánemberek vagyunk, hanem bizony igen nehéz volt ezek elől a hivatásos kérdezősködők elől menekülnünk. Végre is Ta útján minden újabb jelelentezőnek kiízentük, hogy fáradtak vagyunk és senkit se fogadhatunk. Akkor az ajtónkon át hallottuk, mint szorongatták kereszkérdéseikkel Ta-t. Első sorban is azt akarták tudni, hogy tetszik neki New-York, a mi mindig az amerikaiak első kérdése. Ta megint a legnagyobb nyugalmat és méltóságteljes tartózkodást tanusította, amennyiben

kifejtette, hogy ő éppen éjjel érkezett meg és még semmit sem láthatott, de úgy tetszik neki, hogy az amerikaiak még kevés embert láthattak idegen országokból.

Ma reggel egészen korán keltem fel, kiültem az ablakba és láttam a várost felébredni. Mi a nyolcadik emeleten lakunk, lent az utcákon az emberek hangyáknak, látszanak, pedig még a hotel fele magasságában sem vagyunk. A legfelső emelet felett terraszt építettek, egy ugynevezett függő kertet, a hol a forró nyári éjszakákon zenét lehet hallani, friss italokat lehet inni és a hűvös levegőt lehet beszívni. A város több ilyen legnagyobb épületén, a tizenhöz, husz és még több emeletes eget kaparó házakon mindenütt ilyen mulatóhelyeket rendeztek be, azokat gyönyörűen kivilágítják, éjjel úgy tűnnek fel, mint a sötét égen egy helyben mozdulatlanul függő ballonok. Ablakunkból messzi, tágas a kiáltásunk az ötödik avenüere és a harminczharmadik utra, egészen az East River vizéig, a melyen még rajta fekszik az éjjeli köd. Az Astor-házat, a mely közvetlen velünk szemben áll és a melyet én évekkal ezelőtt annyira hatalmasnak és fényesnek láttam, ma már rég túl-

száryalták a legújabb óriási építkezések. A kékes reggeli párából, mint egy új emberi faj művei emelkednek a házak elő, teli még meg sem sejtett lehetőségekkel, mint a jövőbeliségek várai, gigászi módra, eget ostromolva és a maguk nemében szépen, mert oly tökéletesen szélszerűek.

A legelső, a mihez ma hozzáfogtam, külső emberi voltom kicsinosítása volt, mert ah, a nyugati civilizáció napfényében látva, ez az én kínai ruháram, nem ép egészen: up to date. Félek, hogy az én Tientai mesteremnek munkáit, a ki az egyetlen pekingi szabó volt és kezdve a frakktól egész az alarczos ruháig, báli ruhákat és gyermekkelengyékot, mindent készített az európaiaknak, ezentul mint régi idők reliquiáit kell majd megőrzennem.

A mint ma egy nagy szabóműhely szalonjába léptem, a hol lehetetlenül karcu hölgyek az ő művésziösen fésült nyersarany hajukkal felpróbálták a legújabb divat mesteralkotásait és elsétálgattak előttem a hosszú tükörsorok között, önkénytelenül esendesen nevettem a fölött a szabóműhely fölött, a melyben még néhány hét előtt is voltam, jó Tientai műhelye fölött. Ez csak néhány lé-

sokat illetőleg merültek fel panaszok, melyek úgy nálunk, mint a többi helyi lapokban bőségesen le lettek tárgyalva. Reméljük, hogy az igazgató a jövőre nézve levonta belőlük a tanulságokat és a közönség igényeihez mérten pótolni fogja a hiányokat.

Érdekes jogi döntés. A jánosréti (Barsvárm.) plébánia betöltésénél a legutóbbi üresedés alkalmával Körmöczbánya városa mint kegyur, akképen járt el, hogy a választást a képviselőtestületnek összes tagjai valláskülönbség nélkül foganatosították. Az ügy fellebbezés útján a kultuszminiszter elé került, aki f. é. február 27.-én kelt és Barsmegye közigazg. bizottságához intézett rendeletében a jánosréti lelkészválasztást jóváhagyta ugyan, de a jövőre vonatkozólag úgy intézkedik, hogy a Körmöczbányához tartozó községek lelkészeinek választásánál csak a képviselőtestületnek kath. tagjai szavazhatnak.

A kath. sajtó köréből. A „Magyar Állam” tulajdonjoga érkenézi Szilágyi Józseftől egy, a szerkesztőség bevonásával, egyházi és világi előkelő katolikusokból alakuló kath. sajtóvállalat birtokába megy át a lap husvétől kezdve átalakítva, nagyobb terjedelemben, de régi szelleméhez mindenben híven fog a jelenlegi szerkesztőség vezetése mellett folytatni. A lap mutatvány-száma virágvasárnapon adatott ki. Őszintén kívánjuk, hogy veterán kath. lapársunk, melynek a jelzett technikai változás csak előnyére válik, a megérdemelt pártolásban részesüljön a kath. közönség részéről.

A Szatmári Kölösey-kör 1904. április 9-ikén a színházban irodalom- és zenetörténeti előadást tart. Műsor: 1. „Rákóczi” nyitány Kéler Bálától, előadja a honvéd zenekar. 2. Őseink emléke, Huber Károlytól, a honvéd zenekar kíséretével előadja a szatmárnémeti dalegyesület. 3. Prolog, irta Szabados Ede, előadja Ostváth Elemér. 4. A kuruc világ költészete és zenéje, felolvasás, firtja Orosz Alajos. I. rész: a Rákóczi előtti korszak. 5. Kuruc dalok és a magyar zene kincséből való szemelvények: 1) Kuruc tábori dal, 2) Hej Rákóczi, Beresényi! 3) Primatialis magyar, 4) Friss, 5) Bujdosók éneke, 6) Ugrós nóta, 7) Lavotta

első szerelme, 8) Hadik ezredes nótája, 9) Friss, zenekarra átirta Nyáry József, előadja a honvéd zenekar. 6. Rákóczi Ferenc, irta Várady Antal, melodramai zenéjét szerzette id. Ábrányi Kornél, szavalja Simkó Gézáné urasszony, zongorán kíséri Fogarassi Juliska k. a., cimbalmon Baron Margit k. a., gordonkán Benkő Miksa. 7. Felolvasás II. része: a Rákóczi Ferenc kerszaka. 8. Mikes, Léva Józseftől, szavalja Nagy Vincze. 9. Kunok, ábránd. Hubertől (két hegedű szólóval) előadja a honvéd zenekar. 10. Rákóczi-induló, előadja a honvéd zenekar. A felolvasásba beleszólt kuruc dalok sorrendje és előadói:

1) Kuruc tábori dal (1672.) Révész János. 2) Magyar gályarabok éneke (1674.) Szilágyi Erzsike k. a., 3) Bujdosó dal (XVII. sz. utolsó negyede) Szatmári József. 4) Most jöttem Erdélyből, (1685—1895.) Demidor Ignác. 5) Csinom Palkó, 1704) Mondik Endre. 6) Erdélyi hajdutánc (1704) Demidor Ignác. 7) Beresényi hadiszemléje Nagy-Surányban. (1708) Szatmári József. 8) Az eredeti Rákóczi nóta (a XVIII. sz. eleje) tárogatón előadja Muzsik Jakab. 9) Rákóczi dal. Jaj régi szép magyar nép (1708) Mondik Endre. 10) Kuruc tanya (1709) Révész János. 11) Balogh Ádám nótája. (1705) Szatmári József. 12) Tót kuruc dal (a XVIII. sz. eleje) Demidor Ignác. 13) Bujdosók éneke, Őszi harmat után... (1710) Révész János, tárogatón kíséri Muzsik Jakab. 14) Rákóczi kesergője (1711) Révész János. 15) Rákóczi Ferenc imádsága, Szilágyi Erzsike k. a. 16) Virágdal, Hej búra termett idő, Szilágyi Erzsike k. a. 17) Virágdal, Béborula, már elmula. Mondik Endre. 18) Rákóczi, Beresényi emlékezete, Szilágyi Erzsike k. a. 19) Gunydal a német divatra, Révész János, tárogatón kíséri Muzsik Jakab. Az énekeket zongorán Méder Mihály kíséri. — Az előadás kezdete fél 8. — Helyárok: alsó- és középpáholy 8 K, felsőpáholy 6 K, támlásszék 2 K, kőrszék 1 K 40 f. zártszék 1 K 20 f, földszinti állóhely 60 f, karzati ülőhely 60 f, állóhely 40 f. Az előadást társas összefogással fejezi be a Pannóniában. A tisztá jövedelmet a kör a Kölösey-szobor körülkérítésének költségeire fordítja s ezért a nemes célra való tekintettel felülfizetéseket is szívesen elfogad. — Jegyek válthatók Lóvy Miksa könyvkereskedésében.

Tűz az állomáson. Vasárnap a déli órákban nagy tűzvész dühöngött az állomáson. A pályaház közelében levő fából épült gépház gyuladt ki és teljesen le is égett egy épen mellette levő kisebb házzal együtt, mely a vasuti alkalmazottak lakásául szolgált. A szerencsétlenséget csak akkor vették észre, midőn a gépház minden oldalán hatalmas lángnyelvek törtek ki. Természetesen mentésről szó sem lehetett. Amint mondják, abból származhatott a tűz, hogy a gépházba egy gépet állítottak be, melyben még izzó parázs volt.

Görögkeleti apostolok. Megirtuk, hogy a máramarosmegyei Iza községben terv szerint folyt a nép között az izgatás, hogy elhagyván őseik hitét a görög keleti vallásra térjenek át. A csendőrség le is tartóztatott több izai lakost és átadta őket a szigeti kir. ügyészségnek. A gör. kath. egyház intézményeinek gyalázása, az isteni tisztelet megzavarása és államellenes izgatás terheli őket. Azt hirdették, hogyha felveszi a nép a gör. keleti hitet, az orosz ezár jön segítségükre, aki elkergati a magyarokat és zsidókat. Olyan imakönyvet is terjesztettek, melyben az orosz ezárért és családjáért szóló ima van. A kir. ügyészség már elkészítette vádiratát s a jövő hó folyamán a végtárgyalás meg is lesz tartva.

Kiküldetés. A magyarországi állami tanítók országos egyesülete tegnap Budapesten választmányi ülést tartott, mely gyűlésre városunk állami tanítói közül Mihály Ferenc, Tar Károly, Kótai Lajos, Palády Lajos és Székely József küldetett ki. Az ülésen Mihály Ferenc az egyik előadó volt.

Hamis eskü miatt. Kesztenbaum Henrik Chájém helybeli mészkereskedő megbízást adott dr. Hadady Lajos ügyvédnek, hogy őt egy rágalmozási perben képviselje. Az ügyvéd eleget tett kötelességének, de midőn Kesztenbaumtól a perköltséget kérte, nagy megbotránkozására azt a választ kapta ügyfelétől, hogy nem fizet, mert ő a megbízást visszavonta. Erre aztán az ügyvéd és kliense közt került perre a dolog, melynek során a fizetni nem akaró félnek esküt ajánlott fel. Kesztenbaum gondolt egy nagyot és esküdt mint a karikaesapás. Hadady azonban

pésre volt az angol követségtől, mindjárt a folyón átívelő hid mellett. Az uteza moesara és lyukai közül a járda egy bizonyos karrikatujára menekülhetett az ember, a mely néhány egymásra hányt kőből állott. Ha valaki a nyitott ajtón betekintett a szabóműhelybe, egy alacsony szobácskát látott, melynek falait teliragasztották ócska divatképekkel. Ben több kínai üldögélt és szorgosan varrogatott férfi és női ruhadarabokon. Az egyik szögletben mindig nagy rakás angol szövet hevert, a melyből az „elsőrendű”, legelőkelőbb ruhákat varrták, a melyeket a Pekingben élő európai aranyifjúság tavaszi, meg őszi lóversenyeken szentelt fel.

Mennyire csodálkoznék Tientai, ha hallaná, hogy itt ez a sok tükrös terem, a melyen végig a szőke hurik fel és alá sétálgatnak, egy amerikai Tientainak az üzlete.

A mint bementam a nevemet és lakásomat, az igazgató, az elárusító és a felpróbáló leányok a barátságos csodálkozástól halkan sikongani kezdtek.

— Hogyan, hát ön az a hölgy, a ki tegnap Pekingből ideérkezett?

— Hiszen mi mind olvastuk a reggeli lapokat.

— Ön ugy-e a Waldorfban lakik és egy kínait is hozott magával?

Most már mindnyájan engem akartak kiszolgálni és mindgyiknek volt egy kérdése Kina felől, kiváltképen az öreg császárné érdekelte őket. A többi vevő nem is létezett. De az igazgató, madame Blanche, egy külön kis mellékszalonba vezetett, és a mig felpróbáltam a kiválasztott ruhadarabokat, kérdések röpködnek össze-vissza hozzám és utasítások mentek a szoknya- és aljvarrónőkhöz.

— És igazán olyan gonosz asszony az öreg császárné?

(Miss Caroline, kérem a derekat kissé szűkebbre.)

— Mi ugy rokonszenvezünk a szegény kis császárral?

(Miss Harriet, kérem jó szorososan a csipő körül és azután a térdtől szélesen, ránczokba.)

— Igaz az, hogy egy kis szigeten fogva tartja?

(A mellnél szélesre vegye, Miss Caroline, igen szépen diszítse fel, du flou toujours du flou.)

— De ugyan mit is várhatnának egy pogány asszonytól?

(Miss Harriet szabja a kabátot jó hosszúra, az bizonyos lengeséget ad a termetnek.)

— És a császárnak tényleg háromszáz felesége van?

(Szűkebbre az ujjakat, miss Caroline.)

— Természetesen ön látta a császárnét! Istenem milyen érdekes is lehet az! Azonban toalettről vajmi kevés a sejtelmük a pekingi udvari hölgyeknek?

(Több bájta a ránczok vetésében miss Harriet, soignez la ligne.)

— A császárné igazán arany sárkányon ül?

(Miss Caroline, il faut avantager madame.)

— De nincs is gyönyörteljesebb, mint utazni és idegen népeket látni! Természetesen őket nem szabad úgy vennünk, mint saját magunkat; hiszen csak pogányok!

(Miss Harriet, még egyszer vegyen szoroson mértéket.)

— Biztosítom róla, hogy mi önnek csak a legjobbat fogjuk szállítani. Fölötte érdeklődünk ön iránt. Még soh'se volt olyan vevőnk, a ki a kínai császárnénál vendégül lett volna.

... És így majd a kínai császárnénak köszönhettem, ha new-yorki ruháim különösen szépen fognak sikerülni.

nagyon jól tudta, hogy ez az eskü olyan, amelynek börtönbüntetés szokott a jutalma lenni, kérte tehát az ügyészséget, hogy hamis eskü címén helyezze vád alá ügy, illetve most már csakugyan ellenfelét. Most tárgyalta az ügyet a büntető bíróság. A beidézett tanúk vallomása teljes bizonyítékot szolgáltatott Kesztenbaum ellen, miért a törvényszék hat havi börtönrre ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott felmentésért fellebbezett.

Edison színház. Benkő M. tanár husvét másodnapján a Pannóniában villanyszínhátékat rendez. Az előadás este 8 órakor kezdődik.

Bűnügyi főtárgyalások. Március hó 31-én Kovacs Sándor okirathamisítás vétsége. Templ István felmenőágheli rokonon elkövetett súlyos testi sér és vétsége. Pilka Mihály és társa család és okirathamisítás büntette. Tepfenhard István hatóság elleni erőszak büntette. Ifju Finta Tógyer Mihály lopás büntette. Lakatos Mihály lopás orgazdaság büntette. Április 5-én: B. Weisz Hermanné család büntette. Szöcska Jánosné lopás büntette. Bura Grigor zsarolás vétsége. Gulácsi Tibor és társa párviadal vétsége. Szakál Bálintné és három társa lopás büntette miatt.

Elszerződött színházi tagok. Krémer Sándor újonnan szervezett színtársulatával Husvét vasárnapján vonul be Eperjesre. A színtársulatunk volt tagjai nagyobbrészt elszereztek már. A Bátorssy pár Zilahra Polgár Béla társulatához, Szentes a nyári szezonra a Városligeti színikörbe, Sziklay Blanka Feld Zsigmond társulatához szerződött. Széll Gizella Pozsonyba Szendrey Mihály társulatához, Tábori Emil Temesvárra Krecsányi társulatához, Toronyi Győrbe Mezey Béla társulatához, Pápai Antal a kolozsvári nemzeti színházhoz, Raviczky Rózi Aradra Zilahi társulatához szerződött. Ferenczi és neje Lányi Irma s Nagy Sándor még nem kötöttek végleges szerződést. Márkus Aranka németországi színpadon fog vendégszerepelni. Kornai Margit, Garay Ilus s Papir Sándor továbbra is Krémer színtársulatánál maradnak.

A város tolvaja. Vakaros Lajos többszörösen büntetett csavargó ismert alakja rendőrségünknek, mert ragadós keze miatt nagyon sokszor gyult meg vele a baja. Ahol a keze ügyébe került valami, az ő vele együtt nyomtalanul eltűnt. Most is több rendbeli lopás terhelte lelkét, azért ült felette törvényt a büntető bíróság. A tolvaj töredelmesen bevallott mindent, minek következtében a törvényszék négy havi fogházra ítélte.

Az anyai szív. Miklós Prokop avasi oláh ember a nyáron jól bepálinkázva összeveszett az anyjával és az öreg asszonyt egy jókora mély érokba lökte, úgy, hogy sérülései következtében hetekig kellett feküdni. Keserűségében akkor feljelentést tett bűnös fia ellen, ki anyjára merete emelni szentségtelen kezét, a törvényszék ki is tüzte a tárgyalást, ahol azonban megesett az öreg anya szíve és kijelentette, hogy nem kívánja fia megbüntetését. A törvényszék ennek következtében fel is mentette a vád alól.

Haladunk a korral. Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas-szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szőlő ne ékesítene, mely bőven ellátja

az egész családot az érés kezdeteitől egésztél folyamán finom csemege szőlőkkel, minden évben terem legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetései rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatu árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön es. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 23, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk lapunk hirdetései között Beer Sámuel aszphalt és cement áru gyáros hirdetését.

IRODALOM.

Széchenyi püspök Pádúai szent Antal lapnak. Széchenyi Miklós gróf győri püspök a Pádúai Szent Antal Lapja szerkesztőségének a következő levelet külte: „Pádúai Szent Antal Lapja” működését üdvösnék tartom, különösen az okból, mert a keresztény szeretet jótékonyágát irányítja a szűkölködő szegényekre modern humanizmus porhütségével szemben. A lapra, annak működésére, munkáira, olvasóira főpásztori áldásomat adom és mindenkinek partfogásába melegen ajánlom. Győr, 1904. évi március hó 24-én: Gróf Széchenyi Miklós s. k., győri püspök. A hatodik évfolyamát járó Pádúai Szent Antal Lapja megjelenik havonta kétszer, előfizetési ára egy évre 4 korona, szerkesztősége Budapesten (VIII. Mária utca 11.). Német és tót nyelven is megjelenik havonta egyszer, ezek ára egész évre csak 2 korona.

Egy jó könyv. P. Riedl Kázmér Jézus-társasági atyának „Elmélkedések a legméltóságosabb Oltáriszentségről” című műve magyarra fordítva adta ki Kovács János sz. nagy Vazul rendű áldozópap. Előkészítés ez kath. hívek számára a sz. áldozáshoz. Bece és szükséges kalauz szerez benne minden jó katolikus. Ára egy korona. Megrendelhető a fordítónál Huszt-Baranyán u. p. Huszt (Máramaros megye).

A magyar birodalom története. Acsády Ignác hatalmas munkájának, melynek első kötetét olyan nagy tetszéssel fogadták a sajtó és közönség, tizenkét új füzetet fekszik előtünk. Ezek (22-33) III. Ulászló megválasztásától a II. Rákóczy Ferencz felkelésig terjedő időszakot tárgyalják ugyanazzal a módszerrel, mely a munka első kötetét teszi történelmi irodalmunkban páratlanul álló alkotássá. Az események ez új füzetekben is rendkívüli mélységű kulturtörténelmi háttérből alakulnak ki és keretükben a nemzet minden rétege képviselve van. A mi különösen meglep Acsády munkájának ebben a második részében, az az a biztosság és világosság, melylyel a Zápolyaiak korát rajzolta. Ez az időszak ugyanis történelmünk leghomályosabb, tudományosan legkevésbé tisztázott korszakai közé tartozik, sőt a mit tudunk róla, azt is főleg a császár és a magyar udvari kamarilla érdekében és befolyásával készült kútfőkől tudjuk. Ugy hogy valóban csak éles szem tud a szándékos ferdtetés és leplezgetés sűrű fátyolán áthatolni. És az Acsády szemé áthatolt. Talán az első, ki a Zápolyaiaknak igaz és világos jellemrajzát festette meg. A világosság általában s legfőbb jellemzője Acsády művének. És ez annál nagyobb érdeme a kiváló szerzőnek, mert előadásába a nemzet olyan rétegeit is

bevonja, melyekre eddig vajmi keves figyelmet fordítottak. Mint az első kötetben, úgy a most megjelent füzetekben is hatatosan domborítja ki, hogy ezt a nemzetet a benne kialakult néposztályok összessége tartotta fenn, hogy dicsőségében éppen olyan része van a az ipar és kereskedelem utóóráinak és felvirágzóztatóinak, mint a kard virégeinek. Acsády ragyogó nyelvről, stílusának emelkedettségéről, az első kötetről megjelent bírálatok után felesleges szólni. Csak azt említiük még meg, hogy az újabb füzetek kiállítása szintén fényes és hogy a szöveget szebbnél szebb és tanulságos illusztrációk díszítik. Egy egy füzet ára 60 fillér, kiadjuk az Athenaeum.

Rövid halotti beszédek. A szatmári egyházmegye két aidozópapja által fordítva. Második kiadás. A mű használatosságát eléggé bizonyítja, hogy az első kiadás másfél év alatt teljesen elfogyott. Az új kiadás 22 sz. beszéddel meg bővítve. 12 iv 8°. Ára 2 K (e. e. 3 ss.) Vászomban díszesen kötve 2 K 60 f. e.) 4 ss.)

Esketési beszédek. Irinyi Tamás dr. theol. tanár kiadása. 100 sz. beszéd. Függe-ékül aranymenyegzői beszédek. 29 iv 8°. A bírálok által dicsérettel fogadva. Ára füzet (az árat előzetesen b. küldőknek bér. szállítva) 4 K (e. 6 ss.)

Wolkenberg Alajos dr. theol. tanár-n k „Nagybőjtő Szentbeszédek” című könyvét a főtisztelendő papságnak ismételt szíves figyelmébe ajánljuk. Kapható a szerzőnél 1 korona 50 fillérért vagy e. s.s.

SZÍNHÁZ.

Vasárnap harmadszor került színre „A hajduk hadnagya,” ezuttal, mint Toronyinak, a tehetséges tenoristának juttatjátéka. — Ezt az előadást keves számú közönség nézte végig.

Hétfőn, mint utolsó előadás a kaisze mélyzet jutalomjátékául nagy közönség előtt Csicseri Borsnak „Egy görbe nap” című bohósága került színre. A szereplők közül kiemeljük Papir Sándort, ki Sanyaró Vendelt pompás humorral alakította: maszkirozása egyedül neki volt tökéletes. Kornai, Garai, Tábori és Szentes az utolsó estén is, mint annyi sokszor ez idényber, sok élvezetes perczet szereztek a közönségnek. Jók voltak Szabó M. s Győrfi M. is s nagyon kedvesen mondta el a kis Arnold Erzsike a prologust. A kardalnokok közül jelentősebb sikere volt Arnoldnak, ki Mihaszna András szerepét játszotta, de mai szereplésükkel többen reményt nyújtottak arra nézve, hogy nem kell sokáig a kórusban küzködniök s önálló szerepekben sikeresen érvényesíthetik tehetségüket.

Érdekeséget kölcsönzött a darabnak a második felvonás színész-versenye, melynek nyertese, mint jelezve volt „a szatmári közönség kedvence” címet kapja. Ebben azonban csak négy általánosan ismert és kedvelt színészünk vett részt: Sziklai B., Kornai M., Garai Ilus és Tábori Emil. Ezekon kívül egy széphangu kardal-né: Berezik Mariska s egy színészjelölt: Balogh Béla. A verseny, mint előre lehetett gondolni, eldöntetlen maradt. Nehéz lenne megmondani; a hat közreműködő melyike kapott legtöbbet a jól megérdemelt tapsok közül.

Jellemző dolog, hogy a mit az igazgató, kit a közönség melegen pártfogolt, elmulasztott megtenni, a karszemélyzet tagjai tették meg, kiknek igazán alig jutott egy-egy morzsája az elismerésnek: — ők mondtak köszönetet a közönségnek pártfogásáért az utolsó színlapon.

Szabadalmi ujdonság.

Bátorkodunk az építész urak és építkező háztulajdonosok becses figyelmét felhívni az általam **feltalált** s a Nagyméltóságú m. kir. Miniszterium által 15101. sz. a.

szabadalmazott (patentirozott) ablakra,

az ablak légmentes és könyöklő párna **súlyesztő szekrényvel van ellátva**, mely által annak kivevése teljesen felesleges.

A szabadalmazott új ablakot a **legjutányosabb árban** készítjük s melyek a régieknél alig kerülnek valamivel többe.

Felhívjuk az érdeklődők figyelmét a minta ablak megtekintésére, mely Szatmáron, **Nagy Károly** feltalálónál **Várdomb-utca 21.** sz. a. megtekinthető.

Szabadalmazott ablakaink jóságáért és tartósságáért kezességet vállalunk.

Találmányunkat a szakörök állandó figyelemmel kísérik.

Becsés pártfogását kérve maradtunk

mely tisztelettel

Nagy Károly és Mónus Lajos
épület- és bútortulajdonosok.

Szabadalmi ujdonság.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyit és felüdít jótállás mellett: **köszvény, reuma, athma** (nehéz lélegzés) **álmatlanság, fülzugás, nehéz hallás, epilepsia** (eskór) **idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza**, valamint minden **ideg-betegségnél**. Azon beteg, aki 88.503. sz. készülékem által **legfeljebb 44 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmisenem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküldi utánvét-tel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII. Bezerédi-utca 3. szám.

Rövid halotti beszédek

második kiadása kapható:

Irinyi Tamás dr., theol. tanárnál
Szatmáron, Vörösmarty-utca.

Ára 2 korona.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett sülédöm szót tulhalmazott raktárunkból világhírű s kikválóságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüst-áruimat** és pedig 6 drb. mexikói ezüst asztali kés, 6 drb. mexikói evővillát, 6 drb. mexikói evőkanalat, 12 drb. mexikói ezüst kávéskanalat, 6 drb. kiváló dessertkést, 6 drb. kiváló dessertvillát, 1. drb. mexikói ezüst lev. esmerítő kanál, 1 drb. ezüst esmerítő kanál, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen **frt. 6.50.**

Minden megrendelő ezenkívül **jutalomképen** egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű **háztartási mérleget** **teljesen díjtalanul.** **A mexikói ezüst** egy teljesen fehér fém, (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségeért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Scheffer D. Sándor Budapest, Bezerédi-u. 3.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kilo (kb. 50 db.) **kovássé meg-sérült finom ényhe**

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin, és gyöngyvirágból szépen összevalogatva. A pénz előzetes beküldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII. Bezerédi-utca 3. szám.

AJÁNDÉK A HÖLGYVILÁG RÉSZÉRE!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját az

igazítható női toillet-szabászati készülék segítségével, **anélkül**, hogy a **szabászati rajzot megtanulta volna.** Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. — **Akadémián vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden országból.** Minden államban törvényileg védve és **szabadalmazva.**

Egy készülék ára 3 korona,

utánvét mellett.

Guschelbauer Antal Sopron.

Képviselők minden helyiségben kerestetnek.

Dr. Fodor Ferencz

az összes gyógytudományok tudora
opérateur és

fogorvos.

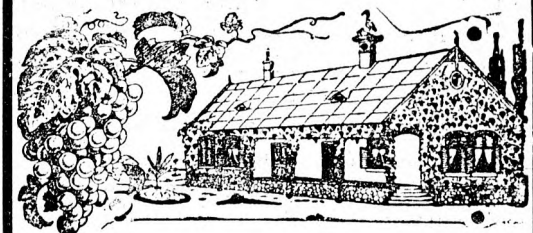
Szatmár, Deák-tér 5. I. emelet.

Rendel: 10-12 és 2-4-ig

foghuzás

fogtömés,

műfogak.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé
és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyjából ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb muskataly és mas edes szőlőkkel.

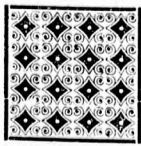
A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbs díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladátsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretessére vonatkozó, színes fenynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bementve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon udatja.

Cz. m:

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya,
u. p. Székelyhid.

Czement lapok

Alap. 1890.

Beer Sámuel

SZATMÁR, központ Bercsényi-utca 40.

Raktárak: Kisfaludi utca és Atilla utca. Szám-talan elismerő levél egyházak és hatóságoktól.

Terv és költségvetés díjtalan.

Munkáimért teljes felelőséget vállalok.

Aszfalt, cement-árugyáros, mozaik, terrassó

és cementlap burkolatok; csömöszölt beton munkák, hidak, csatornázások és nedves fa-

lak aszfalttal szárasszá tétéle.

Ajánlok:

I. r. Beocsinyi portland-czement 100 kg. 4 K 90 fill.
I. r. Beocsinyi román-czement 100 kg. 3 K 10 fill.
Lédetzi portland-czement 100 kg. 4 K 80 fill.

Czement lapok.

Alap. 1890.

PÁZMÁNY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDA

SZATMÁR, ISKOLA-köz 3.

Készít mindennemű nyomda szakba vágó munkákat a **legjutányosabb árak** mellett.

Vidéki megrendeléseket azonna készít s továbbít.

EGYHÁZI, ISKOLAI nyomtatványokból NAGY RAKTÁR. IRODAISZEREK s PAPIROK a **LEGGOLCSÓBB ÁRON** szerezhetők be.

Ugyanitt rendelhető meg a **„HETI SZEMLE”**

politikai lap is, melynek előfizetési ára egész évre **6** kor. Tanítók- és iparosoknak **4** kor. Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

és szájviz.

Fogorvosi műtermemet

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, **készíték: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalványon.**

!!! Kívánatra szájpad nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül. Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos**, orvos-fogorvos.

és szájviz.

Tüzifa-eladás,

három éves vágásu

I rendü hasáb,

cser,- bükk- és gyertyán

köbméterje házhoz szállítva **5** kor. **50** fill.

10 köbméter házhoz szállítva **54** kor. — fill.

Legkevesebb **2** köbméter szállítható.

Megrendelhető a Szatmár-erdődi h. é. vasut üzletkezelőségénél, Szatmár, Teleky-utca 3. sz. és a Szatmár-Németi-i Ipari Hitelszövetkezet Árucsernokában Deák-tér 5-ik szám.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására adni, hogy o o o o o

folyó hó 25-én

egy, a mai kor kivánalmának megfelelőleg olyan

női divat-szalont

nyitottam, mely a legmagasabb igényeknek is képes lesz megfelelni. o o o o o o o o o

Kérve a m. t. közönség szives pártolását, melylyel szemben vagyok

— kész szolgálattal —

Páskuj Imre.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt”-hez.

Kitüntetve :

Bécs, Páris, London, Madrid, brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Aján!

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben **szövetek méter száma** is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után **o l e s ó n** szállítatnak Arjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

